

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2018-022

18.1.2018

Protector Forsikring ASA

Livsforsikring/uføredkninger/pensjon

Gruppeliv – yrkesskade – separasjon – vilkårstolkning – fal. § 15-1.

Spørsmål om forsikredes fraseparerte ektefelle var begunstiget, da forsikrede gikk bort. Nemnda bemerket at avdødes ektefelle etter tariffavtalen hadde krav på 60 % av erstatningsbeløpet når avdøde hadde barn under 20 år. Det var i tariffavtalen ikke bestemmelser som fratok en separert ektefelle rett på ytelser og klager ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (f. 1987) og klager ble formelt separert 11.7.14. Forsikrede ble påkjørt og drept på vei til jobb 9.9.14.

Forsikrede var omfattet av en arbeidsgiver tegnet personalforsikring som blant annet omfatter lovpålagt yrkesskadedekning og tariffavtaledekning for hhv. yrkesskade og gruppeliv. Det fremgår av forsikringsbeviset at tariffavtaledekningene også gjelder for skade ved ulykke "på direkte ordinær reise mellom hjem og arbeidssted".

Etter et vedlegg til forsikringsbeviset skal forsikringssummen ved dødsfall etter yrkesskade/yrkessykdom under tariffavtalen, utbetales i følgende rekkefølge:

A Avdødes ektefelle (se dog bokstav C). ...

...

C Barn under 20 år. Disse skal ha utbetalt minst 40 % av erstatningsbeløpet selv om det er erstatningsberettiget ektefelle eller samboer (...)

Samme utbetalingsbestemmelse er tatt inn i forsikringspolisen for gruppelivsforsikringen.

I vilkårene for yrkesskade- og ulykkesforsikring er ektefelle definert som:

Den person forsikrede lovformelig er gift med. ... En person regnes ikke lenger som ektefelle når det er gitt bevilling til, eller avsagt dom for separasjon eller skilsmisse. Dette gjelder selv om avgjørelsen ikke er rettskraftig eller endelig.

Det samme fremgår av pkt. 5 tredje ledd i gruppelivsforsikringsvilkårene.

I en informasjonsbrosjyre til de ansatte, utarbeidet av arbeidsgiver og forsikringsmegleren, heter det på s. 4 at "(e)n person regnes ikke lenger som ektefelle når det er avsagt dom for eller gitt bevilling til separasjon eller skilsmisse. Dette gjelder selv om avgjørelsen ikke er rettskraftig eller endelig".

Selskapet har i to omganger utbetalt forsikringssummen under gruppelivsforsikringen til forsikredes og klagers felles datter.

Klager har i hovedsak anført at han har krav på 60 % av erstatningen under gruppelivsforsikringen, begrenset til 18 G med tillegg av renter. Etter vilkårene skal han anses som ektefelle til det foreligger dom for eller bevilling til skilsmisse.

Selskapet informerte ham umiddelbart etter hendelsen om at 60 % av erstatningen ville tilfalle ham, noe det fastholdt helt til avslaget 24.2.16. Selskapet er bundet av sin informasjon under saksbehandlingen. Uklarheter i, eller uriktig forståelse av, vilkårene eller utvidet dekningsomfang er forhold som må stå for selskapets regning. Rettigheter etter en tariffavtale kan ikke innskrenkes gjennom en forsikringsavtale og -vilkår, men selskapet og forsikringstaker kan avtale utvidet eller bedre dekning i kollektive avtaler.

Selskapet har i hovedsak anført at Hovedavtalen bestemmer utbetalingsrekkefølgen, jf. forsikringsvilkårene. Etter nærmere undersøkelser med Spekter ble selskapet gjort oppmerksom på at det ikke er meningen at fraseparerte ektefeller skal ha krav på utbetaling under gruppelivsforsikringen. Etter s. 2 i forsikringsbeviset skal ved avvikende bestemmelser, tariffavtalens bestemmelser gå foran anbudsdokument, forsikringsbevis og forsikringsvilkår, henholdsvis. Selskapet har utbetalt forsikringssummen i sin helhet til barnet, og er derfor fritatt for ytterligere utbetaling.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken for nemnda gjelder den separerte ektefellens krav på å få utbetalt 60 % av erstatningen under de tariffavtaledekningene som forsikredes arbeidsgiver har forsikret i selskapet for å oppfylle sine forpliktelser etter tariffavtalen.

Etter forsikringsavtaleloven har en fraseparert ektefelle ikke krav på forsikringssummen, se § 15-1 annet ledd annet punktum. Dette gjelder imidlertid bare om "forsikringstakeren ikke har disponert over forsikringen på annen måte i samsvar med reglene i dette kapitlet", se paragrafens første ledd.

Som redegjort for foran, er ektefellens andel i hovedtariffavtalen begrenset til 60 % dersom det foreligger erstatningsberettiget barn under 20 år. Ektefellebegrepet er ikke definert i tariffavtalen. Selskapet har vist til at arbeidsgiverorganisasjonen har uttalt at dette må forstås slik at en fraseparert ektefelle ikke er begunstiget. Det er imidlertid ikke opplyst at arbeidstakerorganisasjonen er enig i en slik fortolkning. Og arbeidsgiverorganisasjonens forståelse er i strid med avtalens ordlyd.

Selskapet har i et tillegg til forsikringsbeviset for gruppelivdekningen tatt inn en rekkefølgebestemmelse tilsvarende tariffavtalens. I forsikringsvilkårene for gruppeliv er i pkt. 5 tredje ledd tatt inn at en person regnes som ektefelle "frem til det foreligger dom for, eller bevilling til skilsmisse, selv om avgjørelsen ikke er rettskraftig eller endelig". I vilkårene for ytelser etter hovedtariffavtalen ved yrkesskade/yrkessykdom er i pkt. 6.1.4 tatt inn en bestemmelse om utbetaling ved dødsfall. Rekkefølgebestemmelsen er tatt inn som annet ledd, og tilsvarer den som er tatt inn i tariffavtalen. I et definisjonsavsnitt er det imidlertid tatt inn bestemmelse om at en fraseparert ektefelle ikke lenger skal anses som ektefelle.

Nemnda nevner videre at det omtalte tillegget til forsikringsbeviset innledes med en bestemmelse som gir tariffavtalen første plass "ved skadeoppgjør" i kontraktstiden. Dette betyr etter nemndas syn at for de i HTA avtalte dekninger, er tariffavtalens ordlyd bestemmende. Selskapet kan ikke basere seg på en av partenes forståelse av ordlyden.

I tariffavtalen er fastsatt andre bestemmelser om retten til ytelse enn det som følger av fal. § 15-1 annet og tredje ledd. Ektefellens rett er avtalt beskåret til 60 % om det finnes barn under 20 år.

Det er ikke sagt noe om at en separert ektefelle ikke har noen rett. Nemnda kan ikke se at bestemmelsen i pkt. 5 tredje ledd i vilkårene for gruppeliv, kan anses å ha endret på den fordelingen som følger av tariffavtalens tekst.

Klager har anført at han har krav på 60 % av forsikringssummen, oppad begrenset til 18 G. Etter tariffavtalen pkt. 8.1 er forsikringssummen for gruppelivsforsikringen 10 G når forsikrede er under 51 år. Ved død pga. yrkesskade/yrkessykdom utbetales et beløp på 15 G til de etterlatte, se pkt. 7.7, men etter pkt. 7.8 begrenses den samlede erstatning til den etterlatte til 18 G. Ettersom den tariffavtalte yrkesskadedekningen også omfatter skade ved ulykke på ordinær reise mellom hjem og arbeidssted, legger nemnda til grunn at klager har krav på 60 % dekning under den tariffavtalte yrkesskadedekning i tillegg til dødsfallsdekningen, begrenset til 18 G.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Klager gis medhold.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Hege Opheim (nøytralt oppnevnt medlem), Mildrid Felland (selskapsrepresentant), Gro Farestvedt (selskapsrepresentant), Paal Bjønness (forbrukerrepresentant) og Ingebjørg Kiil (forbrukerrepresentant).